

Tóralvur kundi eins væ

Herfyri doyði Tóralvur Mohr Olsen 80 ára gamal. Hetta var óvantað, tí Tóralvur var væl fyri heilt til ta seinasta. Tóralvur er kendur sum lögtingsmaður, har hann var ein av teimum sáttligu og sakligu. Í tí sambandinum komu vit at kennast. Í 2005 vóru 50 ár liðin, síðan Tóralvur var sera nær við at farast á sjónum. Í samstarvi við Tóralv varð tá gjørd frásøgn um hesa hending. Tað kann vera hóskandi at gera ein samandrætt, nú Tóralvur er farin

Frásøgn

Óli Jacobsen
olij@sosialurin.fo

Tann 26. januar í 1955 hendi ein skipsvanlukka, sum eins væl kundi verið ein tann størsta vanlukkan í Føroyum. Hetta var tá í íslendski trolarin „Egill Rauði“ sigldi á land við 34 monnum uppi á Vestfjarðum. Av teimum vóru 19 føroyingar. Tað eydnaðist at bjarga 29 av manningini. 18 av hesum vóru føroyingar. Ein av teimum var Tóralvur Mohr Olsen, sum greiddi soleiðis frá hesi hending:

Fóru á land

Tann 25. januar høvdu vit ligið inni undir Grønulið og krokað orsakað av illveðri. Tá royndu vit aftur at sigla út á fiskimið, men her var nógv ísing av skipinum.

So vit vendu aftur og sigldu aftur undir Grønulið, men tá fóru vit á land. Skipið tók land beint áðrenn klokkan seks, og tá vóru teir flestu í messuni. Eg hevði verið millum teir fyrstu at skaffa og ætlaði mær fram í lugarið, og tá eg kom fram undir bakkan - tá høgdi. Eg helt fyrst, at vit høvdu siglt á eitt annað skip. Eg fór aftur á dekkið. Tað var myrkt, og eg sá lítið annað enn brimið. So eg fór aftur á bátadekkið, har manningin var savnað saman. Skipið hevði bakkað, tá tað brast, men tá tók í av nýggjum, og tá brotnaði skipið beint við spælið. Eg minnst eldneistarnar, beint sum tað brotnaði. Tað var sum at síggja eitt bál.

Bjargingarbáturin brotnaði til alla lukku...

Bjargingarbáturin brotnaði til alla lukku í sama viðfangi. Varð hann settur út í heilum líki, hevði hann brotnað beinanvegin. Hevði fólkkið verið farið í hann, hevði lagnan hjá teimum verið hareftir. Tað var ikki møgult at vera á bátadekkinum, so vit fóru allir inn á brúnna. Á veg upp á brúnna fóru fyra mans fyrir borð, tí sjógvurin gekk so nógv yvir afturskipið. Hesir vóru allir íslendingar, og so syrgiligt var tað, at triggir av teimum vóru úr sama húsi í Nekaupstaði.

Eg fór inn í bakborðsgangin, men sjógvurin náddu meg eisini her, so eg skolaði aftur og fram, men at enda fekk eg fast í spælið. Tá vóru brotnaðu partarnir av skipinum farnir at fərka seg frá hvørjum øðrum. Hevði eg tá farið niður ímillum, hevði eg onga søgu

Tóralvur Mohr Olsen. Var nær við at farast í á sjónum í 1955

havt at fortelja. Men eg fekk hildið fast í spælið, sum var aftanfyrir brotið, og tað eydnaðist mær at sleppa upp á brúnna. Tá hevði eg mist stivlar og hosur, sum vóru skolaðir av mær. Tað frysti so illa, at eg føldi ikki beinini uppi á mær. Eg fekk kortini ongan varandi

skaða av fótafrostinum.

Vit vóru 29 mans á brúnna og í leytranum niður til skiparakamarið, sum var fult av sjógvi. Her stóðu vit í 18 tímar og fingi ikki rørt okkum.

Vit vóru allir illa klæddir. Nógvir vóru í berari skjúrtu. Men eg var

í tryggju. Men tað var eydnast øllum at sleppa í bjargingarbelti, og tað var eitt sindur av lívd í tí. Men afturat tí vóru vit allir dálkaðir av oljuni, sum var líkin úr tangunum. Tá skipið klovnaði, rann svartoljan úr tangunum, og vit vóru allir svartir sum nekarar. Men oljan hevur uttan iva lívgað okkum eitt sindur eisini. Og so høvdu vit hitan av hvørjum øðrum, tí vit stóðu so tættir saman.

Afturparturin á skipinum lá soleiðis, at stýriborðssíðan lá niðri í briminum, og hallið var so nógv, at tað breyt á brúnna, men eydnan hjá okkum var, at afturparturin lá á einum skeri, annars var tað koppað.

Skipið var strandað á flóð. Nógvir hildu, at møguleiki var at koma upp á land beinleiðis av vrakinum. Orsøkin til hetta prátt var, at vit óttaðust fyrir, at afturparturin á skipinum fór at koppa, tá tað aftur fór at flóða. Vit vóru triggir ella fyra, eg var ein teirra, sum vóru valdir at fara yvir í bakborðsgangin at hyggja niðan í fjørna eftir hesum møguleikanum.

Tað var svarta myrkur og kavarok, og brimið breyt í fjørni. Tað er ivasamt, um tað í heila tikið hevði eydnast at komið á land. So semja gjørdist um at vera verandi umborð. Og hetta var eisini ein røtt avgerð. Vit høvdu annars fryst í hel.

Fram á náttina var kavaódnin so tjúkk, at vit sóu ikki ljósinum frá skipinum, sum lógu útfyri, men sum frá leið fór at rivast í kavarokinum, at vit fóru at síggja ljósið frá ljóskastarum. Tá stani vistu vit, at vit vóru funnir.

Tað var Grimsbytolarin „Andanes“, sum fann okkum fyrst. Hann hevði eisini góðan radara og hevði sterkan ljóskastara.

Fyrsta hjálpin kemur

Síðani kom ein lítil bátur til okkara. Hann var 15-20 tons og kallaðist „Andvari“. Hann kundi koma nærri til okkara enn tey størru skipini, og vóru tað ikki meira enn 100 metrar millum teir og okkum.

Teir á „Andvari“ royndu beinanvegin at skjóta línu yvir til okkara, men tað var so nógvur vindur, at línan feyk burtur frá okkum. Teir skutu fleiri ferðir, og tað eydnaðist at enda at fáa samband við seinasta skotinum, sum teir áttu. Hetta skotið mundi eisini

Her sæst Tóralvur uttast tv. á leivdunum á vrakinun saman við øðrum av manningini